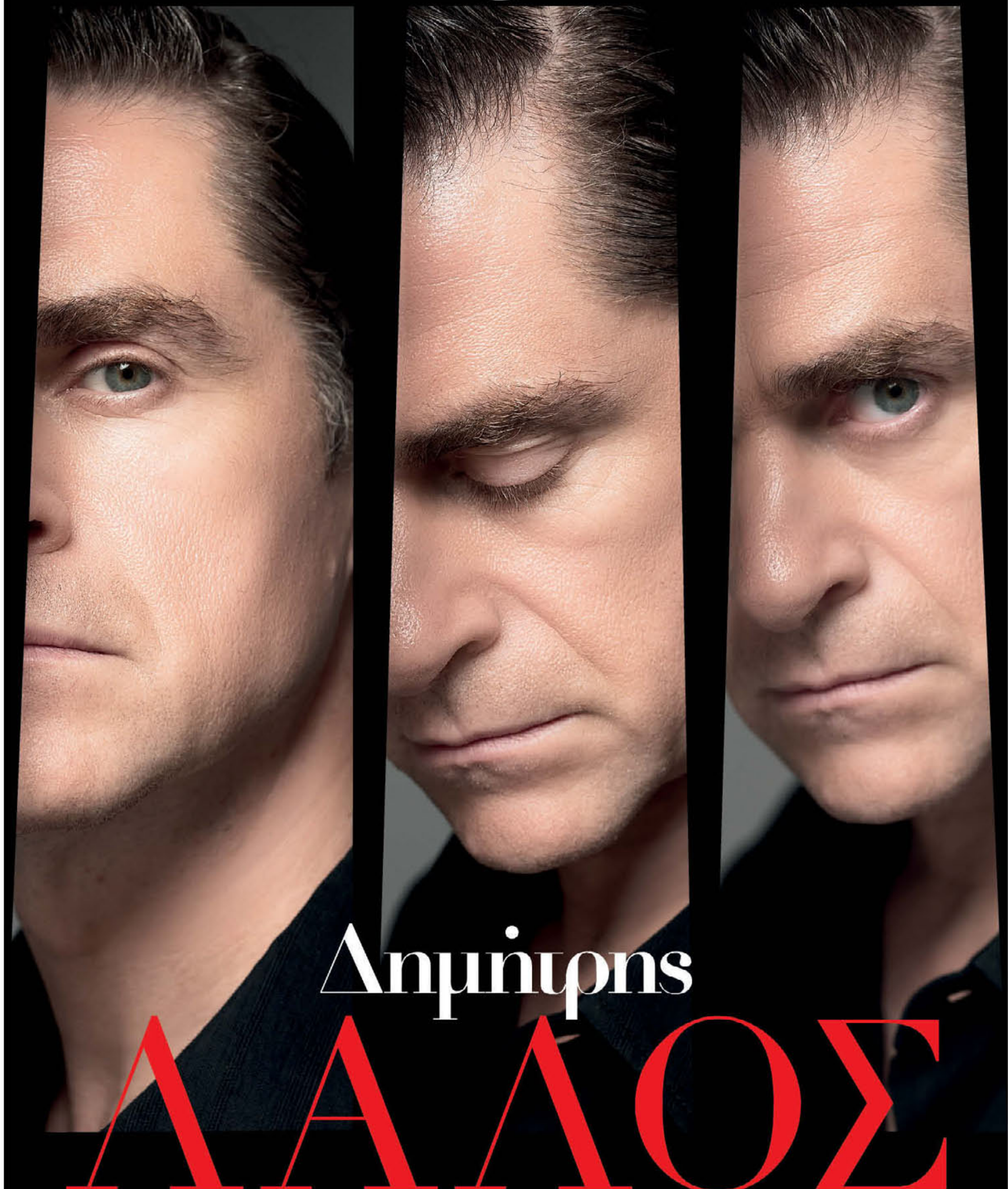

ΒΗΜMagazino

Δημήτρης

ΔΑΛΟΣ

Ο ΑΓΑΠΗΤΟΣ ΗΘΟΠΟΙΟΣ, Ο ΟΠΟΙΟΣ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΕΙ ΣΤΗ ΝΕΑ,
ΠΟΛΛΑ ΥΠΟΣΧΟΜΕΝΗ ΣΕΙΡΑ ΤΟΥ **MEGA** «ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ ΜΟΝΟ», ΣΤΗΝ ΠΛΕΟΝ
ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΣΗ ΚΑΙ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΓΙΑΝ ΦΑΜΠΡ - ΙΒΑΝ ΚΑΒΑΛΑΡΙ ΜΙΛΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ

ΠΡΟΣΩΠΑ ΜΠΡΑΪΑΝ ΤΖΟΖΕΦ, ΜΑΤΙΑΣ ΚΛΟΥΜ, ΙΝΤΑ ΤΟΥΡΠΕΪΝΕΝ

ΜΕΜΦΙΣ ΤΑΞΙΔΕΨΑΜΕ ΣΤΗ ΜΥΘΙΚΗ ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΗΠΑ ΠΟΥ ΔΙΑΤΗΡΕΙ ΑΝΑΛΛΟΙΩΤΗ ΤΗ ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΗΣ

Δωρικός και αφοσιωμένος στην τέχνη του και όχι στη φήμη που τη συνοδεύει, ο ταλαντούχος ηθοποιός και πρωταγωνιστής της νέας σειράς του MEGA «Μια νύχτα μόνο» μιλάει στο BHMAGAZINO για το πώς επιλέγει τους ρόλους του και για όσα έχει διδαχθεί έως τώρα από την πορεία του στην υποκριτική, ενώ αποκαλύπτει τι θα επέλεγε να κάνει αν είχε στη διάθεσή του μόνο μια νύχτα.

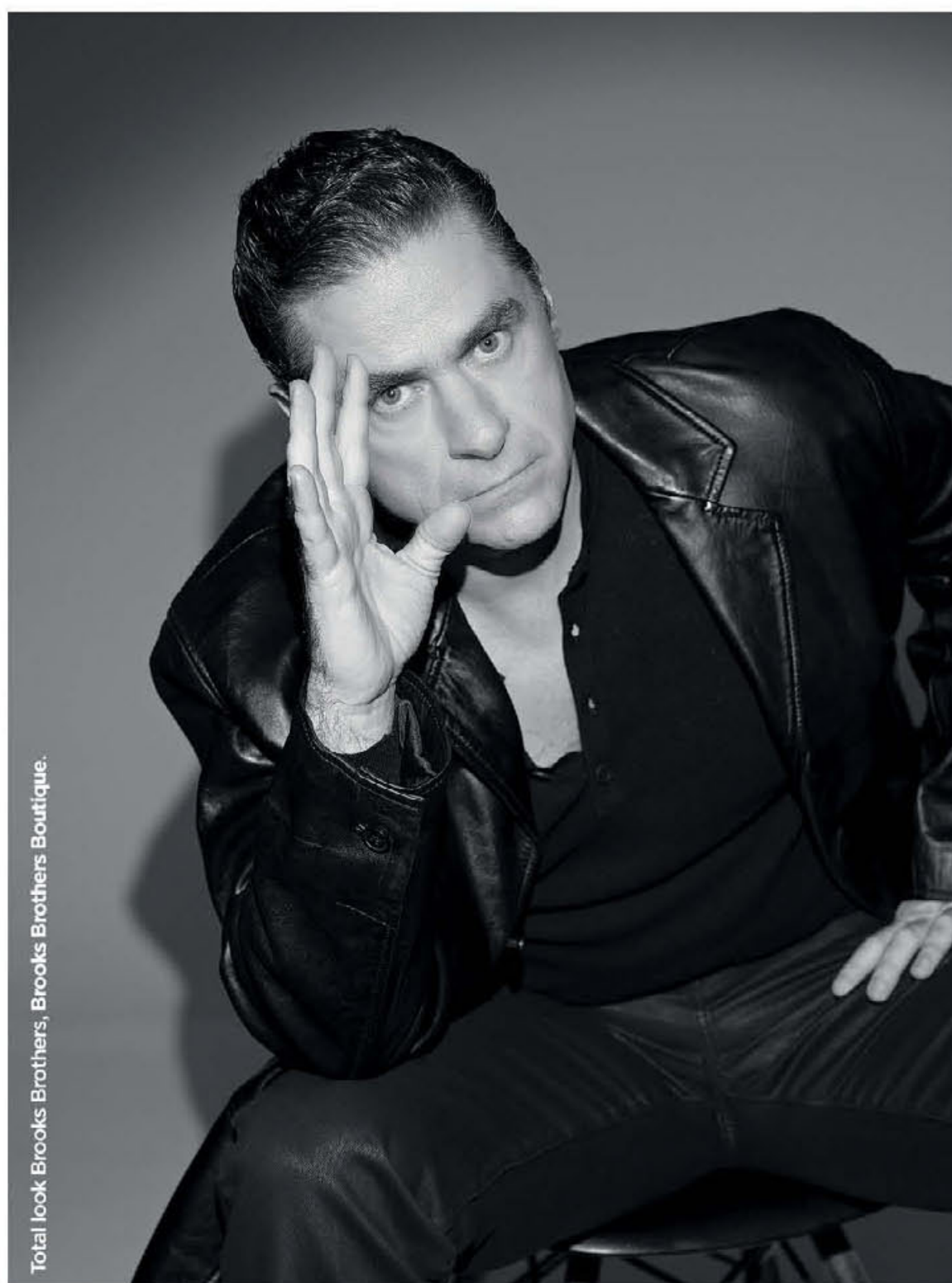
ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΛΑΛΑΜΟΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ
ΚΩΣΤΑ ΜΠΟΥΡΟΥΣΗ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ
ΚΟΣΜΑΣ ΚΟΥΜΙΑΝΟΣ
STYLING
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΖΩΗΣ

«Στόχος μου δεν είναι να αρέσω, απλά να είμαι αναγκαιός»

Total look Brooks Brothers, Brooks Brothers Boutique.

Μια λέξη μόνο θα μπορούσε να περιγράψει με σαφήνεια και ακρίβεια τη στάση που έχει επιλέξει να τηρεί ο Δημήτρης Λάλος. Στην τέχνη του αλλά και στη ζωή. Δωρικότητα. Και δεν θα μπορούσε να υπάρξει καλύτερος και πιο αδιάψευστος μάρτυρας για αυτό από τον – σεμνό και νουνεχό – τρόπο που ο ίδιος διαχειρίστηκε την αναγνωρισιμότητα και τη φήμη του, που αμφότερες αυξήθηκαν γεωμετρικά όταν πριν από λίγα μόλις χρόνια πέρασε το κατώφλι της τηλεοπτικής μυθοπλασίας και ενσάρκωσε στον απόλυτο βαθμό τον (αντι)ήρωα της διπλανής πόρτας. Πολλοί απορούν με την απόφαση του αγαπητού ηθοποιού να αποσχει από το θέατρο, την τέχνη δηλαδή που υπηρέτησε με συνέπεια, ειλικρίνεια και σοβαρότητα, και να εστιάσει πλέον την προσοχή και την ενέργειά του στην τηλεόραση. Για τον ίδιο είναι μια πολύ συνειδητή επιλογή. Όχι, ο Λάλος δεν πλανεύτηκε από τις Σειρήνες της τηλεόρασης, ούτε βολεύτηκε στις «ευκολίες» της μικρής οθόνης – άλλωστε για κάθε ρόλο του, είτε θεατρικό είτε τηλεοπτικό, δουλεύει σκληρά, μαθαίνει και μεταποίζεται. Ο ίδιος λέει πως θα επιστρέψει στη σκηνή όταν θα πονάει επειδή ακριβώς δεν βρίσκεται σε αυτήν. Την εφετηνή τηλεοπτική σεζόν ο Δημήτρης Λάλος υποδύεται στη νέα σειρά του MEGA «Μια νύχτα μόνο» τον Οδυσσέα Χαριτάκη. Έναν χαρακτήρα που δεν είναι μονοκόμματα «καλός» ή απόλυτα «κακός». Είναι ένας ήρωας που ζει στις λεπτές γκρίζες αποχρώσεις, βαθιά ανθρώπινος, που παλεύει με ηθικά διλήμματα, προσωπικές πληγές και συναισθήματα. Αυτή η νέα του, πολλά υποσχόμενη τηλεοπτική δουλειά, στην οποία συμπρωταγωνιστεί με τη σύντροφο της ζωής του, Μαριλίτα Λαμπροπούλου, ήταν και η αφορμή για τη συνέντευξη με έναν άνθρωπο που επιλέγει να συστήνεται ως «εργάτης της υποκριτικής, πατέρας και πολίτης».

Τι ήταν εκείνο που σας έκανε να αποδεχτείτε την πρόταση για μια τηλεοπτική σειρά, η οποία φαίνεται εκ προοιμίου ότι θα απασχολήσει το κοινό και θα συζητηθεί; Οι συνθήκες της δουλειάς; Η ιδέα και το σενάριο; Οι απολαβές; Η φιλοδοξία;

«Με κέρδισε ο συνδυασμός ιδέας, ανθρώπων και ρίσκου. Δεν μπαίνω σε μια δουλειά για να συζητηθεί, μπαίνω για να ιδρώσω, να δουλέψω πραγματικά, να βουτήξω στο υποσυνείδητο ενός άλλου ανθρώπου. Οι συνθήκες εργασίας πρέπει να είναι αξιοπρεπείς, οι απολαβές δίκαιες, αλλά το κριτήριο είναι πάντα ένα: θα με αλλάξει αυτός ο ρόλος;».

Αλήθεια, μπορεί ένας ηθοποιός να γνωρίζει εκ των προτέρων εάν συμμετέχει σε μια δουλειά που θα αρέσει και θα ενδιαφέρει το κοινό; «Μυρίζεται» κανείς την επιτυχία;

«Την επιτυχία δεν τη “μυρίζεις”, τη συναντάς καμιά φορά τυχαία, αφού πρώτα έχεις δουλέψει σαν να μη σε βλέπει κανείς, με υπομονή και αυτοθυσία. Αυτό που “μυρίζεται” είναι η αλήθεια στο σκετ και η πειθαρχία στη διαδικασία. Τα υπόλοιπα είναι θόρυβος».

Στο «Μια νύχτα μόνο» υπάρχει ένα θεμελιώδες ηθικό δίλημμα. Πιστεύετε ότι μπορεί κανείς να ταυτιστεί, να συγκινηθεί ή να μπει στη θέση των ηρώων σε μια περίοδο όπου οι ηθικοί κανόνες φαίνεται να έχουν ελαστικοποιηθεί και όπου όλοι έχουμε την αίσθηση ότι τα έχουμε δει, τα έχουμε ακούσει και τα έχουμε κάνει όλα; «Τα ηθικά διλήμματα δεν εξαφανίστηκαν – τα ζούμε κάθε μέρα πιο μπερδεμένα. Ο θεατής συγκινείται όταν αναγνωρίζει το κόστος των επιλογών, όχι όταν του κάνεις μάθημα. Θέλω η σειρά να σέβεται τη νοημοσύνη του κόσμου και να αφήνει περιθώριο για αμφιβολία. Χωρίς ηθικολογία, με ανθρωπιά και χώρο για να μπορούμε να ταξιδέψουμε με τη φαντασία μας».

Σε αυτή τη σειρά πρωταγωνιστείτε μαζί με τη Μαριλίτα Λαμπροπούλου, με την οποία είναι γνωστό ότι είστε και σύντροφοι στη ζωή. Κάποιος θα μπορούσε ενδεχομένως να σκεφτεί ότι εργαλειοποιείτε το ενδιαφέρον του κοινού που υποθέτω γνωρίζετε πως υπάρχει για την ιδιωτική ζωή των ηθοποιών. Είναι έτσι;

«Με τη Μαριλίτα δεν εργαλειοποιούμε, προστατεύουμε τη σχέση μας. Η χημεία μας είναι εργαλείο δουλειάς, όχι επικοινωνιακό τρικ. Το ιδιωτικό μένει ιερό για να μπορεί το επαγγελματικό να είναι γενναίο».

Το «μαζί στη σκηνή, μαζί και στη ζωή» διευκολύνει τη δουλειά του ηθοποιού ή μπορεί και να την περιπλέξει;

«Μαζί στη σκηνή, μαζί στη ζωή σημαίνει εμπιστοσύνη με κανόνες.

Το άγχος να αρέσω είναι φθηνό νόμισμα, κυκλοφορεί παντού, δεν αξίζει τίποτα. Λέω “όχι” για να έχει αξία το “ναι”. Θέλω ανθρώπους και γνώμες που με σέβονται, όχι που με κολακεύουν

ΜΙΗΡΑΪΑΝ ΤΖΟΖΕΦ

*«Μπορούμε να κατανοήσουμε
τις κοινωνικές ιστορίες των γλωσσών
μέσω των γλωσσών τους»*

Ο διακεκριμένος αμερικανός γλωσσολόγος και μελετητής με τη βαθιά αγάπη για την Ελλάδα και τα θαλασσινά τοπία της, συζητεί για το νέο βιβλίο του, για τη γλωσσική σύγκλιση, τον ρόλο των ελληνικών στη διαμόρφωση των βαλκανικών γλωσσών και τη σημασία της διατήρησης των διαλέκτων.

ΑΠΟ ΤΗ ΝΙΚΗ ΚΑΛΟΓΗΡΑΤΟΥ

Ο καθηγητής Μπράιαν Τζόζεφ του Πολιτειακού Πανεπιστημίου του Οχάιο (Ohio State University - OSU) έχει αφιερώσει περισσότερες από πέντε δεκαετίες στη μελέτη των περίπλοκων σχέσεων μεταξύ των γλωσσών των Βαλκανίων. Το νέο του βιβλίο με τίτλο «The Balkan Languages», το οποίο συνέγραψε με τον Βίκτορ Φρίντμαν και εκδόθηκε από τον Cambridge University Press, διαθέσιμο και στο Διαδίκτυο με ελεύθερη πρόσβαση, θεωρείται το πλέον πολυαναφερόμενο βιβλίο στη γλωσσολογία κατά την τελευταία δεκαετία. Η 1.096 σελίδων έκδοση διερευνά πώς η ελληνική, η αλβανική, η τουρκική, η ρομανί και άλλες γλώσσες έχουν επηρεάσει η μία την άλλη επί σειρά αιώνων. Σε αυτή την αποκλειστική συνέντευξη,

ο Μπράιαν Τζόζεφ εξηγεί γιατί τα Βαλκάνια αποτελούν ένα μοναδικό γλωσσικό εργαστήριο και συζητεί για τις προσπάθειές του να διατηρήσει τις ελληνικές διαλέκτους πριν εξαφανιστούν για πάντα.

Συγχαρητήρια για το νέο σας βιβλίο για τις βαλκανικές γλώσσες. Έχει ήδη χαρακτηριστεί πρωτοποριακό και πρόκειται να γίνει κλασικό. Τι κάνει αυτό το έργο τόσο σημαντικό;

«Σας ευχαριστώ. Τα Βαλκάνια έχουν συναρπάσει τους γλωσσολόγους για περισσότερο από δύο αιώνες γιατί κάτι ιδιαίτερα αξιοσημείωτο συνέβη εδώ. Οι γλώσσες που ομιλούνται σε αυτή την περιοχή, ελληνικά, αλβανικά, βουλγαρικά, ρουμανικά, τουρκικά και άλλες, έχουν επηρεάσει τόσο βαθιά η μία την άλλη που έχουν αναπτύξει παράλλη-

λες γραμματικές δομές, παρότι προέρχονται από εντελώς διαφορετικές οικογένειες γλωσσών. Αυτό υπερβαίνει κατά πολύ τον απλό δανεισμό λέξεων, τον οποίο βλέπουμε παντού, όπως με αγγλικές λέξεις που εισέρχονται σήμερα στη σύγχρονη ελληνική γλώσσα. Στα Βαλκάνια, βλέπουμε ολόκληρες δομές προτάσεων να γίνονται παράλληλες σε διαφορετικές γλώσσες. Κάποιοι γλωσσολόγοι είπαν κάποτε ότι αυτό δεν θα μπορούσε ποτέ να συμβεί, ωστόσο συμβαίνει, τεκμηριώνεται και μελετάται.

Τα νέα ελληνικά, παρόλο που είναι αναγνωρίσιμα ελληνικά, είναι πολύ διαφορετικά από πολλές απόψεις από τα αρχαία ελληνικά. Το ίδιο ισχύει και για τις γλώσσες που προέρχονται από τα λατινικά στα Βαλκάνια, όπως τα ρουμανικά, καθώς και για τις νότιες σλαβικές γλώσσες, όπως τα βουλγαρικά».

Μπορείτε να μας δώσετε ένα απτό παράδειγμα;

«Ασφαλώς. Το ελληνικό ρήμα “ανοίγω”, λόγου χάριν. Στα νέα ελληνικά το χρησιμοποιούμε για χρώματα και σημαίνει “ανοικτό”, π.χ. “ανοικτό μπλε” για το γαλάζιο. Αυτό διαφέρει από τα αρχαία ελληνικά, τα οποία χρησιμοποιούσαν καταλήξεις όπως “-ωπός”. Ετσι, “ερυθρωπός” σήμαινε κοκκινωπός».

Αυτή η δομή εξακολουθεί να υπάρχει σήμερα.

«Ναι, αλλά είναι συναρπαστικό ότι οι γλώσσες που ομιλούνται σε Τουρκία, Αλβανία και Βόρεια Μακεδονία χρησιμοποιούν το γλωσσικό ισοδύναμο του “ανοικτό” για τα χρώματα, ακριβώς με τον ίδιο τρόπο. Τα ελληνικά έχουν απομακρυνθεί από το αρχαίο μοτίβο τους, προς αυτό που βρίσκουμε στις γειτονικές γλώσσες».

Αρα, ουσιαστικά ενίοτε αντιγράφουμε τη σύνταξη ή τη γραμματική άλλων γλωσσών, αλλά διατηρούμε τους δικούς μας γλωσσικούς όρους.

«Ακριβώς. Ήδη από το 1829, ο σλοβένος γλωσσολόγος Γέρνεϊ Κοπίταρ περιέγραψε αρκετές βαλκανικές γλώσσες, την αλβανική, τις νότιες σλαβικές και τη ρουμανική, ως “τρεις γλώσσες με μία γραμματική”. Το λεξιλόγιο και η προφορά διαφέρουν, αλλά οι υποκείμενες γραμματικές δομές έχουν γίνει αξιοσημείωτα παρόμοιες».

ΤΑ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ:

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

Πώς συνέβη αυτή η γλωσσική σύγκλιση; Μήπως επειδή οι άνθρωποι σε αυτή την περιοχή έγιναν πολύγλωσσοι και δανείστηκαν μεταξύ τους;

«Η πολυγλωσσία παίζει πολύ σημαντικό ρόλο. Σε οποιαδήποτε πολυγλωσσική κοινωνία, δεν μιλούν όλοι τέλεια και τις δύο γλώσσες. Εάν μιλάω μαζί σας χρησιμοποιώντας, ίσως, το 75% της γλώσσας σας, μπορεί να προσαρμόσετε τον λόγο σας για να με βοηθήσετε να καταλάβω. Θα

μπορούσα να χρησιμοποιήσω μια λέξη από τη μητρική μου γλώσσα και εσείς να προσαρμοστείτε. Αυτά μοιάζουν με συνειδητές διαδικασίες, αλλά συμβαίνουν με φυσικό τρόπο όταν οι άνθρωποι αλληλεπιδρούν τακτικά».

Και συμβαίνουν αιώνες τώρα, ημέρα με την ημέρα, σε πολλούς ανθρώπους, μέχρι να εδραιωθούν. «Ακριβώς. Ο Βίκτορ Φρίντμαν και εγώ πιστεύουμε ότι για την κατανόηση της σύγχρονης γλωσσικής μορφής των βαλκανικών γλωσσών, η περίοδος της οθωμανικής κυριαρχίας ήταν αρκετά σημαντική από γλωσσική άποψη. Ενώ ήταν σίγουρα μια περίπλοκη, πολυδιάστατη ιστορική περίοδος, από πλευράς γλωσσικής επικοινωνίας, η εκτεταμένη εδαφική ενότητα στο πλαίσιο ενός ενιαίου συστήματος διοίκησης φαίνεται να είχε δημιουργήσει συνθήκες που διευκόλυναν ορισμένα είδη γλωσσικής αλληλεπίδρασης».

Υπήρχε επίσης αυξημένη κινητικότητα των ανθρώπων και του εμπορίου.

«Ναι, υπήρχε μεγαλύτερη διοικητική ολοκλήρωση. Με ένα μόνο έγγραφο, το “tezkere”, μπορούσε κάποιος να ταξιδέψει σε όλα τα Βαλκάνια. Αυτό διευκόλυνε το εσωτερικό εμπόριο και τις αλληλεπιδράσεις.

Η οθωμανική διοικητική προσέγγιση περιλάμβανε την αναγνώριση διαφορετικών θρησκευτικών κοινοτήτων μέσω του συστήματος που ονομάστηκε μιλλέτ. Ενώ τα ιστορικά στοιχεία παρουσιάζουν μια σύνθετη εικόνα που περιλάμβανε την καταστροφή ορισμένων θρησκευτικών χώρων αλλά και τη διατήρηση άλλων, αυτό το σύστημα αναγνώρισε επίσημα τις διαφορετικές θρησκευτικές ομάδες ως διοικητικές ενότητες. Όποιες και αν ήταν οι ευρύτερες ιστορικές του επιπτώσεις, φαίνεται ότι συνέβαλε στη διατήρηση των γλωσσικών κοινοτήτων, ενώ παράλληλα διευκόλυνε την επαφή μεταξύ τους».

Τα τουρκικά λειτουργούσαν στα Βαλκάνια όπως τα αγγλικά σήμερα, ως lingua franca.

«Ακριβώς! Ο Βίκτορ έγραψε κάποτε ότι “τα αγγλικά είναι τα τουρκικά του 21ου αιώνα στα Βαλκάνια”. Αλλά ακόμα και στον 20ό αιώνα, μπορείτε ακόμα να βρείτε καταστάσεις γλωσσικής αλληλεπίδρασης. Στη Βόρεια Ελλάδα σήμερα, στη Θράκη, οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ των Ρομά και των Ελλήνων οδήγησαν σε αλλαγές στα ρομανί».

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ

Γιατί επιλέξατε να μελετήσετε πρόσφατα τους αλβανικούς-ελληνικούς πληθυσμούς;

«Το ενδιαφέρον μου για τα Βαλκάνια ξεκίνησε με τα ελληνικά πριν από 50 και πλέον χρόνια, όταν ήμουν φοιτητής. Ξεκίνησα με τα αρχαία ελληνικά και στη συνέχεια πέρασα το τρίτο έτος σπουδών μου στην Αθήνα μέσω του προγράμματος σπουδών στο εξωτερικό “College Year in

Οι γλώσσες που ομιλούνται στα Βαλκάνια έχουν επηρεάσει τόσο βαθιά η μία την άλλη που έχουν αναπτύξει παράλληλες γραμματικές δομές, παρότι προέρχονται από εντελώς διαφορετικές γλωσσικές οικογένειες

Athens”. Η εμπειρία με άλλαξε: η ταυτόχρονη μελέτη αρχαίων και νέων ελληνικών ήταν σαν εργαστήριο για τη μελέτη της ιστορίας της γλώσσας.

Ουσιαστικά εκπόνησα τη διατριβή μου για ένα χαρακτηριστικό που απαντάται σε όλες τις βαλκανικές γλώσσες: τη χρήση των ρηματικών τύπων “να” αντί των απαρεμφάτων των αρχαίων ελληνικών».

Αρα, μελετήσατε τις βαλκανικές γλώσσες για να καταλάβετε τι ώθησε τα ελληνικά να εξελισσονται κατά τη διάρκεια ιστορίας 3.000 ετών.

«Ναι. Αυτό με οδήγησε σε άλλες γλώσσες και μελέτησα πιο προσεκτικά τα αλβανικά, επειδή έχουν πραγματικά πολλές ομοιότητες με τα ελληνικά, αλλά έχουν πολύ διαφορετική προφορά και λεξιλόγιο. Αυτό αποτελεί ενδιαφέρον σημείο αντίθεσης».

ΟΙ ΓΛΩΣΣΕΣ ΩΣ ΖΗΤΗΤΑΝΟ DNA

Πιστεύετε ότι η γλώσσα είναι σαν ομιλούμενο DNA των ανθρώπων, μας δείχνει πού βρίσκονταν;

«Μπορεί να είναι. Όλες οι παραλλαγές ρομανί σε ολόκληρη την Ευρώπη έχουν ελληνικές λέξεις για τους αριθμούς επτά, οκτώ και εννέα. Όταν οι ομιλούντες ρομανί μετακινήθηκαν για πρώτη φορά προς τα δυτικά στην Ανατολία, ήρθαν σε επαφή με τους Βυζαντινούς Ελληνες. Κάποιοι

ΙΒΑΝ ΚΑΒΑΛΑΡΙ

Η ΓΕΦΥΡΑ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΚΛΑΣΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΧΟΡΟ

Ο καλλιτεχνικός διευθυντής των Les Grands Ballets Canadiens μιλάει για τη φιλοσοφία του μπαλέτου και την ανάγκη να συνδυάζει κλασικό ρεπερτόριο και πρωτοποριακές χορογραφίες, λίγο προτού φέρει την ομάδα χορού στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

ΑΠΟ ΤΗ
ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΑΣΤΡΑΠΕΛΛΟΥ

Με τη μακρόχρονη διαδρομή τους να ξεκινά το 1957 – όταν η Λουντμίλα Σιριέφ δημιούργησε στο Μόντρεαλ την πρώτη επαγγελματική ομάδα χορευτών της επαρχίας του Κεμπέκ –, τα Μεγάλα Μπαλέτα του Καναδά έχουν προαγάγει την τέχνη του χορού παραμένοντας ταυτόχρονα πιστά στο πνεύμα του κλασικού μπαλέτου. Ιθύνων νους αυτής της προσέγγισης τα τελευταία χρόνια είναι ο καλλιτεχνικός διευθυντής της ομάδας Ιβάν Καβαλάρι, ο ιταλός χορευτής και χορογράφος που βρίσκεται στο τιμόνι της από το 2017.

Καθώς ετοιμάζεται να φέρει τους χορευτές και τις χορεύτριες της ομάδας στην Ελλάδα και στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών έντεκα χρόνια μετά την τελευταία τους επίσκεψη, σκοπεύει να παρουσιάσει ένα πρόγραμμα με έντονο αέρα Ιταλίας, που περιλαμβάνει την εκρηκτική «Καντάτα» με

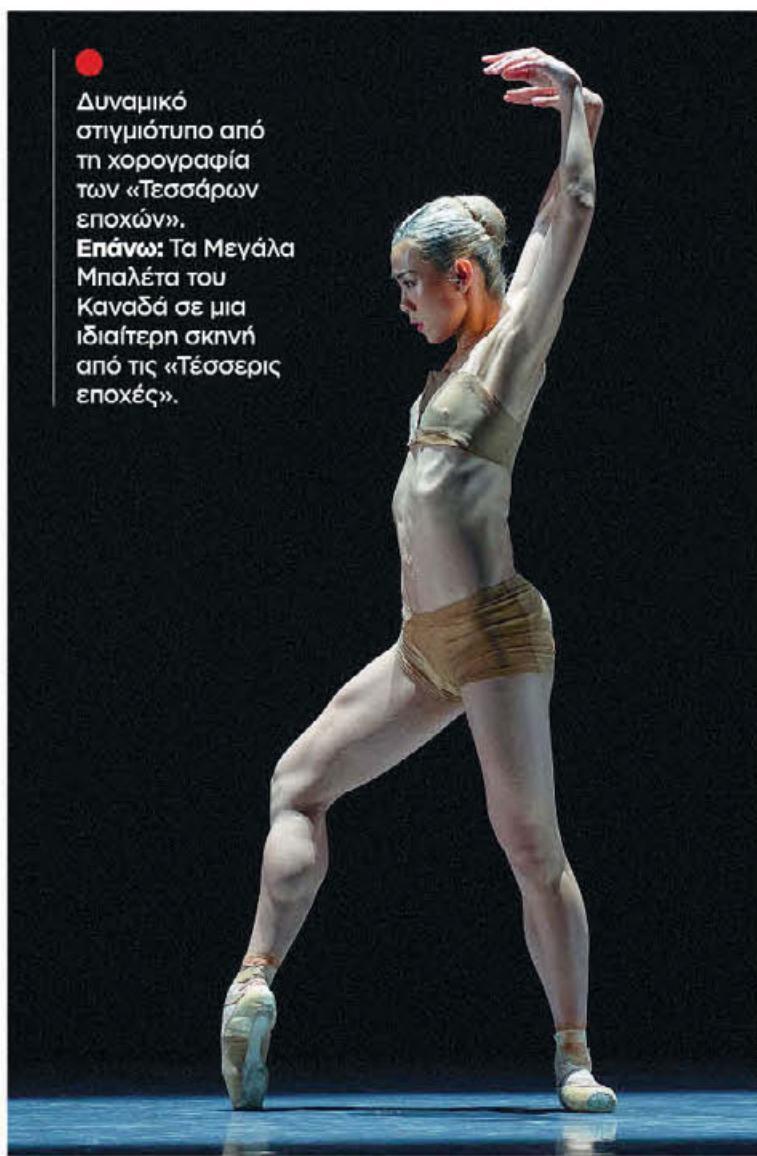
τραγούδια της Νότιας Ιταλίας και την εμβληματική επιτυχία της ομάδας «Οι τέσσερις εποχές», σε μουσική Αντόνιο Βιβάλντι. Κοινώς, ένα δίπτυχο που συνδυάζει θεατρικότητα, χιούμορ και χαρά, φωνές, μουσική και χορό σε ένα πληθωρικό μεσογειακό σύνολο χορογραφημένο από τον ιταλό χορογράφο Μάουρο Μπιγκοντσέτι. «Το αποκαλούμε και “Το ιταλικό πρόγραμμα”» εξηγεί στο BΗMagazino ο Ιβάν Καβαλάρι. «Ήταν μια κοινή απόφαση του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών και της ομάδας. Είναι μια πολύ δυναμική παράσταση, με έντονο ιταλικό άρωμα χάρη και στους τέσσερις τραγουδιστές και τραγουδίστριες που θα ερμηνεύουν τραγούδια επί σκηνής σε ιταλικές διαλέκτους. Αυτές οι διάλεκτοι – όπως απαντώνται, για παράδειγμα, στη μουσική παράδοση της ταραντέλας – χαρίζουν στο έργο μια αυθεντική, λαϊκή ενέργεια, πιο γήινη και με έντονο μεσογειακό ταμπεραμέντο. Οι “Τέσσερις εποχές”, από την

άλλη, είναι μια εμβληματική μουσική σύνθεση. Δεν θα έλεγα ότι είναι δύσκολο να δημιουργήσεις πάνω της, αλλά επειδή είναι τόσο γνωστή χρειάζεται θάρρος να την προσεγγίσεις, και πιστεύω ότι ο Μάουρο Μπιγκοντσέτι έχει κάνει εξαιρετική δουλειά. Θα έλεγα ότι συνολικά αυτό το πρόγραμμα δημιουργεί μια ατμόσφαιρα που σε μεταφέρει απευθείας στην καρδιά της Ιταλίας και είναι ένας τρόπος να φέρουμε ένα κομμάτι της χώρας στην Ελλάδα».

Οι δύο χορογραφίες κινούνται ανάμεσα στον σύγχρονο και τον νεοκλασικό χορό, μια διαλεκτική σχέση που για τον Καβαλάρι αντικατοπτρίζει τη σημερινή φυσιογνωμία του μπαλέτου.

«Είναι αρκετά δύσκολο πλέον να δίνουμε σαφείς ορισμούς για το ύφος της χορογραφίας ενός μπαλέτου. Οι χορογράφοι χρησιμοποιούν το σώμα με ολοένα πιο διαφορετικούς τρόπους. Ωστόσο, θα έλεγα ότι η “Καντάτα” είναι περισσότερο σύγχρονη, ενώ οι “Τέσσερις εποχές” έχουν

● Δυναμικό στιγμιότυπο από τη χορογραφία των «Τεσσάρων εποχών». **Επάνω:** Τα Μεγάλα Μπαλέτα του Καναδά σε μια ιδιαίτερη σκηνή από τις «Τέσσερις εποχές».

Ο Ιβάν
Καβαλάρι.

SASHI ONYCHENKO

Η «Καντάτα» εν εξελίξει, σε δύο χαρακτηριστικές σκηνές της παράστασης.

SASHI ONYCHENKO

SASHI ONYCHENKO

πιο νεοκλασικό ύφος. Αλλωστε, όταν υπάρχουν οι πουνέντ, με τις οποίες οι χορεύτριες ανυψώνονται και περιορίζεται η επαφή τους με το έδαφος – κάτι ουσιώδες στον σύγχρονο χορό –, το ύφος είναι αυτομάτως περισσότερο νεοκλασικό, όπως συμβαίνει στις «Τέσσερις εποχές». Η πιο σύγχρονη εκδοχή του μπαλέτου (contemporary ballet) βασίζεται στη γείωση, στη σύνδεση με το έδαφος και στη βαρύτητα του σώματος, κάτι που είναι απόλυτα συνυφασμένο με την ιταλική παράδοση».

Η αισθητική αυτή ισορροπία – ανάμεσα στο παλιό και το νέο, τη γείωση και την ανύψωση – χαρακτηρίζει και την πορεία του ίδιου στην ομάδα Les Grands Ballets Canadiens

«Όταν πήγα στον Καναδά, αποφάσισα να αλλάξω το ύφος της ομάδας. Την επανέφερα σε έναν πιο κλασικό δρόμο, γιατί μέχρι τότε οι επιλογές που γίνονταν ήταν περισσότερο στο πνεύμα του σύγχρονου χορού. Επίσης, δημιούργησα μια «γέφυρα» ανάμεσα στη σχολή και την ομάδα, ώστε να μπορούμε να αξιοποιούμε καλλιτέχνες και ταλέντα της περιοχής. Στο Μόντρεαλ υπήρχαν ήδη πολλές ομάδες σύγχρονου χορού, γι' αυτό δεν θεώρησα ότι η Les Grands Ballets Canadiens θα έπρεπε να είναι ακόμη μία από αυτές. Εκείνο που έλειπε περισ-

Το πρόγραμμα που θα παρουσιάσουμε δημιουργεί μια ατμόσφαιρα που σε μεταφέρει απευθείας στην καρδιά της Ιταλίας και είναι ένας τρόπος να φέρουμε ένα κομμάτι της χώρας στην Ελλάδα

σότερο ήταν το κλασικό ρεπερτόριο. Επιπλέον, έχουμε μια πολύ μεγάλη αίθουσα, περίπου 2.800 θέσεων (σ.σ.: στο Place des Arts, το μεγαλύτερο πολιτιστικό συγκρότημα του Μόντρεαλ), η οποία είναι πολύ δύσκολο να γεμίσει μόνο με ένα σύγχρονο πρόγραμμα. Το κλασικό είναι πιο δημοφιλές, οι τίτλοι είναι αυτοί που φέρνουν τον κόσμο. Αν ανεβάσεις, για παράδειγμα, τη «Λίμνη των κύκνων», το θέατρο γεμίζει αμέσως. Όταν το έργο είναι λιγότερο γνωστό, τότε το κοινό που θα το παρακολουθήσει είναι, συγκριτικά, περίπου το μισό».

Παρά τη σαφή στροφή στο κλασικό, η φιλοσοφία της ομάδας παραμένει εξωστρεφής και ανήσυχη: ας πούμε ότι συνιστά μια διαρκή εξερεύνηση της σύγχρονης ταυτότητας του χορού μέσα από τη διαχρονική πειθαρχία του.

«Νομίζω πως αυτή είναι η αποστολή των μεγάλων ομάδων, όπως και της δικής μου, που διαθέτει 45-50 χορευτές: να καλύπτουν και το κλασικό ρεπερτόριο και ένα ευρύτερο φάσμα δημιουργικότητας. Ακόμα όμως και στο κλασικό ρεπερτόριο, δεν ακολουθούμε την πεπατημένη. Δεν αντιγράφουμε, προσπαθούμε να βρούμε τη δική μας φωνή».

Ο ισορροπιστής
Μιλώντας για το τι επιδιώκει να

μεταδώσει στον κόσμο μέσα από το έργο του και την τέχνη του χορού, ο Ιβάν Καβαλάρι ξεκαθαρίζει: «Είναι άλλο αυτό που θα ήθελα να κάνω από καλλιτεχνική άποψη και άλλο αυτό που μπορώ. Διότι σε αυτή τη θέση δεν μπορείς να είσαι μόνο καλλιτέχνης. Πρέπει να εμπνέεις και να δοκιμάζεις τους χορευτές και τις χορεύτριες, φέρνοντάς τους σε επαφή με νέους χορογράφους, αλλά ταυτόχρονα να διατηρείς και να ικανοποιείς το κοινό. Πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να έχεις τουλάχιστον δύο ή τρεις ηχηρούς τίτλους στο ρεπερτόριο, όπως τον «Καρυοθραύστη» τα Χριστούγεννα, έργα που φέρνουν έσοδα ώστε να μπορεί να χρηματοδοτηθεί το πιο πρωτοποριακό ή πιο σύγχρονο μέρος της σεζόν. Αν δεν παρουσιάσεις έναν «Καρυοθραύστη», μάλλον δεν θα μπορείς να δείξεις έργα του Γουίλιαμ Φορσάιθ και άλλων χορογράφων, γιατί το κοινό δεν θα έρθει μόνο για αυτούς».

Η αναφορά στον «Καρυοθραύστη» δεν είναι τυχαία. Η δική του βερσιόν στο έργο του Τσαϊκόφσκι το 2008, όταν ήταν καλλιτεχνικός διευθυντής του West Australian Ballet στο Περθ, είχε γνωρίσει μεγάλη επιτυχία. Είχε ακολουθήσει η ανάληψη της θέσης του καλλιτεχνικού διευθυντή στο Μπαλέτο της Εθνικής Οπερας του Ρήνου στην Αλσατία, ενώ

είχε προηγηθεί μια πολύ επιτυχημένη διαδρομή σε σπουδαίες σκηνές: ήταν πρώτος χορευτής και χορογράφος στο Μπαλέτο της Στουτγάρδης – από το 1986, παρακαλώ –, ενώ είχε θητεύσει στο Μπαλέτο της Σκάλας του Μιλάνου αλλά και στα Μπαλέτα Μπαλσόι. Αυτό που γνωρίζει πλέον με βεβαιότητα, στα 61 του χρόνια, ο γεννημένος και μεγαλωμένος στο Μπολτσάνο της Βόρειας Ιταλίας Καβαλάρι είναι ότι «δεν υπάρχει ένας τρόπος να είσαι καλλιτεχνικός διευθυντής: εξαρτάται από το πού βρίσκεσαι, τι προϋπολογισμό έχεις, ακόμα και σε ποια πόλη είσαι. Πρέπει να μάθεις την πολιτική του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο δουλεύεις και μετά να χτίσεις πάνω σε αυτή τη γνώση. Για παράδειγμα, όταν ήμουν στην Αυστραλία, στην αρχή είχα μόνο 19 χορευτές. Ομως ήθελα να είμαι σε θέση να κάνω περισσότερο ρεπερτόριο, ήμουν άρτι αφιχθείς από τη Στουτγάρδη και ήθελα να παρουσιάσω έργα του Τζον Κράνκο, οπότε χρειαζόμουν πιο πολλούς χορευτές. Έτσι, μέσα στα πρώτα τρία χρόνια, διπλασίασα το μέγεθος της ομάδας και ζήτησα από την κυβέρνηση να μου δώσει περισσότερες συμβάσεις. Κατέληξα να έχω 32 χορευτές με μόνιμα συμβόλαια. Μετά ο χώρος αποδείχθηκε μικρός, οπότε έπρεπε να βρω μεγαλύτερο. Όταν το κατάφερα και αυτό και έχοντας ήδη πέντε χρόνια ρεπερτόριο στο ενεργητικό μου, δεν ήξερα πώς να προχωρήσω, και έτσι έφυγα για να δοκιμάσω κάτι διαφορετικό».

Στον Καναδά έκρινε ότι χρειαζόταν μια ομάδα ικανή να χορεύει πολλά διαφορετικά στυλ και να αξιοποιεί τη σχολή, και αυτό έκανε. Κάθε περίπτωση, κάθε χώρα, είναι λίγο διαφορετική».

Πού βρίσκεται όμως το κέντρο ή τα κέντρα του χορού σήμερα; «Δεν θα έλεγα ότι σήμερα υπάρχει πλέον ένα «κέντρο» για κάποιο στυλ χορού, γιατί το Internet έχει αλλάξει εντελώς την αντίληψή μας για τα σύνορα. Οι χορογράφοι έχουν πλέον πρόσβαση σε όλα τα είδη που υπάρχουν μέσα από βίντεο και το YouTube και αυτό τους βοηθά, γιατί είναι πολύ δύσκολο πια να δημιουργήσεις κάτι εντελώς πρωτότυπο. Εχουμε όλοι το ίδιο ανθρώπινο σώμα – δύο χέρια, δύο πόδια –, όσο και αν πειραματιζόμαστε οι χορογράφοι, υπάρχουν πάντα κάποια φυσικά όρια. Προσωπικά, όταν δουλεύω στην Αυστραλία προσπαθώ να στηρίξω αυστραλούς καλλιτέχνες, αν είμαι στον Καναδά, προσπαθώ να στηρίξω Καναδούς. Είναι σημαντικό να συνεργαζόμαστε και με διεθνείς εκπροσώπους της τέχνης του χορού, αλλά εξίσου σημαντικό είναι να στηρίζουμε τους ντόπιους όταν υπάρχει η δυνατότητα».

INFO
Les Grands Ballets Canadiens: Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, από τις 7 έως τις 9 Νοεμβρίου.

ΜΑΤΙΑΣ ΚΛΟΥΜ

«Η οικολογική κρίση δεν είναι μόνο περιβαλλοντική, αλλά και βαθιά ποσητισμική και ηθική»

Ο διάσημος σουηδός φωτογράφος και συνεργάτης του «National Geographic» μιλάει στο BHMAGAZINO για τη μαγεία της φύσης, με αφορμή τη συνεργασία του με το Εθνικό Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλιανδρή.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΝΑΣΤΟ

Ισως να μη γνωρίζατε πως τον Απρίλιο του 2024 το Μουσείο Γουλιανδρή Φυσικής Ιστορίας άλλαξε, καθώς – με απόφαση της Βουλής των Ελλήνων – εγένετο το Εθνικό Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλιανδρή, το οποίο προσεγγίζει το κοινό της Αθήνας ανανεωμένο και με ιδιαίτερα εξωστρεφή διάθεση. Στις 12 Νοεμβρίου θα πραγματοποιηθούν τα εγκαίνια μιας εξόχως ενδιαφέρουσας διαδραστικής έκθεσης με τίτλο «Βιοποικιλότητα. Όλα συνδέονται», η οποία αποκωδικοποιεί τον όρο αυτόν που τόσο μας αφορά και αξιοποιώντας σύγχρονα οπτικά και ακustικά μέσα, με ολογραμμικές και πανοραμικές προβολές, εντυπωσιακές παραγωγές αλλά και με φυσικά εκθέματα, μας βοηθά να καταλάβουμε ποιο νήμα ενώνει όλα τα πλάσματα που ζουν σε αυτόν τον πλανήτη. Στις 15 και 16 Νοεμβρίου η είσοδος στο Μουσείο θα είναι δωρεάν και θα πραγματοποιηθούν οργανωμένες ξεναγήσεις για μικρούς και μεγάλους, ενημερωτική εκδήλωση για το ευρύ κοινό με θέμα τη βιοποικιλότητα, εργαστήρια STEAM και εικαστικά εργαστήρια για παιδιά. Πέραν όλων αυτών, το σημαντικό ίδρυμα ξεκίνησε και μια συνεργασία με τον διεθνή φήμης φωτογράφο και κινηματογραφιστή Μάτιας Κλουμ (πολλά από τα εξώφυλλα του «National Geographic» που έχετε αγαπήσει φέρουν την υπογραφή του). Ο Σουηδός με τους περισσότερους από 700.000 followers στο Instagram παρευρέθηκε μάλιστα στην Ελλάδα πριν από λίγες ημέρες προκειμένου να απευθυνθεί στους φίλους και υποστηρικτές του Μουσείου. Με αυτή την αφορμή το BHMAGAZINO συνομίλησε μαζί του.

Κύριε Κλουμ, σε τι συνίσταται η συνεργασία σας με το Εθνικό Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλιανδρή και ποιος είναι ο σκοπός της;
«Η συνεργασία μας βασίζεται σε μια κοινή πεποίθηση: ότι η επιστήμη, η τέχνη και η αφήγηση μπορούν να λειτουργήσουν ως ισχυροί καταλύτες ευαισθητοποίησης και αλλαγής. Μαζί, θα δημιουργήσουμε εμπειρίες που θα συγκινούν ενώ θα εμβαθύνουν στην κατανό-

Το ανανεωμένο Εθνικό Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλιανδρή.

ηση του φυσικού κόσμου και της θέσης μας μέσα σε αυτόν. Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας, έδωσα μια εναρκτήρια διάλεξη στην Αθήνα, όπου μίλησα για τη διαδρομή μου ως καλλιτέχνη, φωτογράφου και κινηματογραφιστή, από τις πρώτες αποστολές μου μέχρι τη σημερινή δουλειά μου γύρω από τη βιοποικιλότητα και τη διασυνδεσιμότητα της ζωής. Παρουσίασα εικόνες, φιλμ και σκέψεις από διάφορα projects που εξερευνούν το πώς η οπτική αφήγηση μπορεί να αποκαλύψει τόσο την ομορφιά όσο και την ευαλωτότητα του πλανήτη μας. Ο σκοπός είναι να πυροδοτήσουμε την ενσυναίσθηση και την περιέργεια, να ξαναζωντανέψουμε

το αίσθημα του θαυμασμού και να θυμίσουμε πως η οικολογική κρίση δεν είναι μόνο περιβαλλοντική, αλλά και βαθιά πολιτισμική και ηθική».

Όταν κοιτάζετε μέσα από τον φακό σας, σκέπτεστε τη φύση ως υποκείμενο, ως συνεργάτη ή ως καθρέπτη;

«Όταν κοιτάζω μέσα από τον φακό, δεν βλέπω απαραίτητα τη φύση ως ένα ξεχωριστό υποκείμενο, βλέπω τους τρόπους με τους οποίους συνδέονται τα πάντα. Τα δάση, οι ωκεανοί, τα πλάσματα μπροστά μου δεν είναι αντικείμενα προς αποτύπωση, αλλά καθρέπτες που αντανακλούν από τι είμαστε φτιαγμέ-

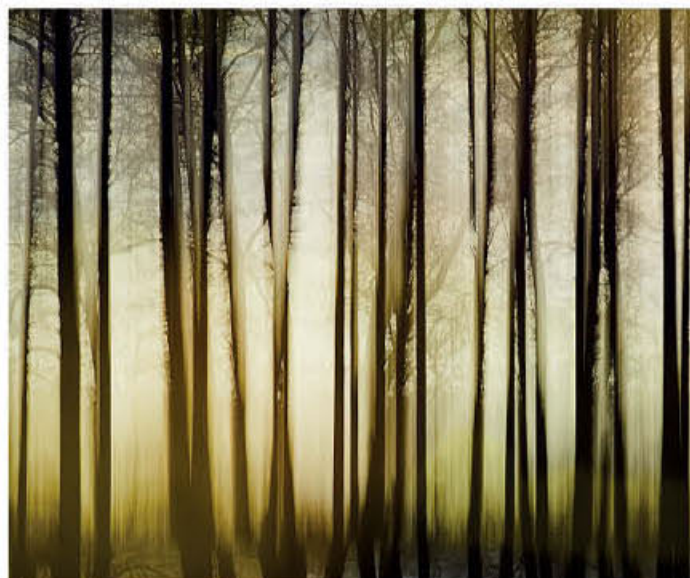

© MATTHIAS KLUM/ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΒΕΡΛΙΝ

© MATTHIAS KLUM/ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΒΕΡΛΙΝ

© MATTHIAS KLUM/ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΒΕΡΛΙΝ

νοι, από πού προερχόμαστε και τι έχουμε ξεχάσει. Το καθήκον μου είναι να την ακούσω, να αφουγκραστώ τον παλμό της και να μεταφράσω αυτόν τον σιωπηλό διάλογο σε φως. Με αυτή την έννοια, κάθε εικόνα γίνεται ταυτόχρονα ένα πορτρέτο της Γης και ένα αυτοπορτρέτο της κοινής μας ύπαρξης».

Εχετε μιλήσει για την ομορφιά ως ηθική δύναμη. Σε έναν κόσμο κορεσμένο από εικόνες καταστροφής, πώς χρησιμοποιείτε την ομορφιά όχι ως αισθητική προσέγγιση, αλλά ως εργαλείο αφύπνισης της ενσυναίσθησης;

● Ο διάσημος φωτογράφος αιχμαλωτίζει με τον φακό του ειδυλλιακές εικόνες του πλανήτη μας, αλλά συχνά έρχεται αντιμέτωπος και με τη βία ή την καταστροφή.

τα, αλλά ένας τρόπος να εισέλθεις σε αυτήν. Σε μια εποχή όπου περιβαλλόμαστε από εικόνες κατάρρευσης και απελπισίας, η ομορφιά μπορεί να ξυπνήσει πάλι τις αισθήσεις μας – μας αφοπλίζει, μας προσκαλεί να νιώσουμε πριν κρίνουμε. Μέσα από αυτήν, προσπαθώ να οδηγήσω στην ενσυναίσθηση, να μας υπενθυμίσω πως ό,τι είναι λεπτό και εύθραυ-

στο στη φύση είναι και ιερό μέσα μας. Η ομορφιά δεν είναι στο-λίδι, είναι μια μορφή αλήθειας που μας βοηθά να θυμηθούμε τι διακινδυνεύουμε να χάσουμε και τι πρέπει να προστατεύσουμε».

Από τα τροπικά δάση του Βόρνεο μέχρι τις σαβάνες της Αφρικής, το έργο σας έχει αποτυπώσει την εύθραυστη ισορροπία ανάμεσα στον άνθρωπο και τα οικοσυστήματα. Ποια ήταν η πιο μεταμορφωτική στιγμή στο πεδίο, εκείνη που άλλαξε τον τρόπο που βλέπετε τον ρόλο σας ως αφηγητή;

μητέρα ουρακοτάγκο να κρατά στην αγκαλιά της το μωρό της, ψηλά στο δάσος, πάνω από το έδαφος, σε μια ήσυχη σκηνή τρυφερότητας και αντοχής. Εχω περάσει χρόνια έτσι, καθισμένος σε δέντρα απέναντι από άγρια ζώα, παρατηρώντας, ακούγοντας, περιμένοντας. Με τον καιρό ένιωσα πως δεν ήμουν απλώς θεατής του κόσμου τους, αλλά προσκεκλημένος σε αυτόν. Αυτό με άλλαξε. Ο ρόλος μου δεν ήταν πλέον να καταγράψω, αλλά να μεταφράζω, να δίνω συναισθηματική και οπτική μορφή στους εύθραυστους δεσμούς που ενώνουν όλα τα έμβια όντα. Από τότε η αφήγηση είναι στα μάτια μου μια γέφυρα ανάμεσα σε αυτό που βλέπουμε και αυτό που νιώθουμε, ανάμεσα στη σκέψη και το συναίσθημα».

με ποίηση. Πώς συνδυάζετε την ανάγκη τεκμηρίωσης με τη συναισθηματική αλήθεια μιας εικόνας;

«Η επιστήμη μου δίνει τη δομή, τη γνώση, την ακρίβεια, τον σεβασμό προς την αλήθεια. Αλλά το συναίσθημα δίνει στο έργο τον παλμό του. Δεν τα βλέπω ως αντίθετα, αλλά ως δύο μισά της ίδιας γλώσσας. Τα γεγονότα μάς λένε τι είναι κάτι· το συναίσθημα μας αποκαλύπτει γιατί έχει σημασία. Όταν και τα δύο συνυπάρχουν, όταν η ακρίβεια συναντά την ποίηση, η εικόνα μπορεί να υπερβεί την απλή τεκμηρίωση και να γίνει μια αποκάλυψη, μια στιγμή κοινής κατανόησης ανάμεσα στον θεατή και τον ζωντανό κόσμο».

Εχετε πει αρκετές φορές πως είναι αδύνατο να προστατεύσουμε κάτι που δεν αγαπάμε – και αδύνατο να αγαπήσουμε κάτι που δεν γνωρίζουμε. Ποιον ρόλο μπορεί να παίξει η φωτογραφία στο να ξυπνήσει πάλι μέσα μας τον θαυμασμό για τον φυσικό κόσμο;

«Η φωτογραφία μπορεί να μας βοηθήσει να θυμηθούμε. Σε έναν κόσμο μουδιασμένο από τους φρενήρεις ρυθμούς της σύγχρονης ζωής και την τόση φασαρία, μια εικόνα μπορεί να τα επιβραδύνει όλα, να μας κάνει να νιώσουμε ξανά. Πιστεύω ότι η φωτογραφία μπορεί να ξαναξυπνήσει το αίσθημα του δέους, όχι μέσω μιας θαυματικής εικόνας, αλλά μέσω της οικειότητας, επιτρέποντάς μας να αισθανθούμε τον παλμό της ζωής σε ένα άλλο όν, σε ένα άλλο τοπίο. Όταν κοιτάζουμε κάτι έχοντας συμπόνια, η γνώση ακολουθεί, και όταν η γνώση διαποτίζεται από αγάπη η προστατευτικότητα γίνεται φυσική αντίδραση. Ελπίζω οι εικόνες μου να λειτουργούν ως ήσυχες προσκλήσεις να έρθουμε πιο κοντά, να νιώσουμε πιο βαθιά, να ερωτευτούμε ξανά τον κόσμο».

Στα projects σας συνεργάζεστε στενά με βιολόγους, περιβαλλοντολόγους και αυτόχθονες κοινότητες. Πώς αυτές οι συναντήσεις διαμορφώνουν τα αφηγηματικά εργαλεία σας και τι έχετε μάθει από τους ανθρώπους που ζουν πιο κοντά στη γη;

«Αυτές οι σχέσεις με κρατούν προσγειωμένο και δίνουν νόημα στη δουλειά μου. Η στενή συ-

Ξεκινήσατε να συνεργάζεστε με το «National Geographic» τη δεκαετία του 1990, πολύ πριν η περιβαλλοντική φωτογραφία γίνει αυτόνομο είδος. Αν κοιτάξετε πίσω, πώς έχει εξελιχθεί η γλώσσα της φωτογραφίας της φύσης και πώς έχει αλλάξει το δικό σας «λεξιλόγιο»;

«Όταν άρχισα να δουλεύω με το “National Geographic”, η γλώσσα της φωτογραφίας περιστρεφόταν συχνά γύρω από την εξερεύνηση, την τεκμηρίωση του σπάνιου, του άγριου, του μακρινού. Με τον καιρό, καθώς η ευθραυστότητα του πλανήτη έγινε αδύνατο να αγνοηθεί, αυτή η γλώσσα εξελίχθηκε. Επαιψε να αφορά τόσο το “να δεις τον κόσμο” και έγινε περισσότερο “να κατανοήσεις τη θέση σου μέσα του”. Το δικό μου “λεξιλόγιο” και η οπτική μου γλώσσα μετατοπίστηκαν νωρίς – από την περιγραφή στην ερμηνεία, από το καθαρά φωτογραφικό στο οπτικό και ποιητικό, από την παρατήρηση στη δημιουργία. Σήμερα, δεν προσπαθώ μόνο να δείξω πώς φαίνεται η φύση, αλλά πώς βιώνεται: τον ρυθμό της, τη σιωπή της, την ευαλωτότητά της, την ανθεκτικότητά της. Βλέπω τις εικόνες ως ζωντανές μεταφορές, ως τρόπους για να θυμόμαστε ότι κάθε τοπίο, κάθε είδος είναι, με έναν τρόπο, ένα πορτρέτο του ίδιου μας του εαυτού».

Το έργο σας έχει τις ρίζες του στην επιστήμη, αλλά είναι εμποτισμένο

© MATTHIAS KLUM/ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΒΕΡΛΙΝ